

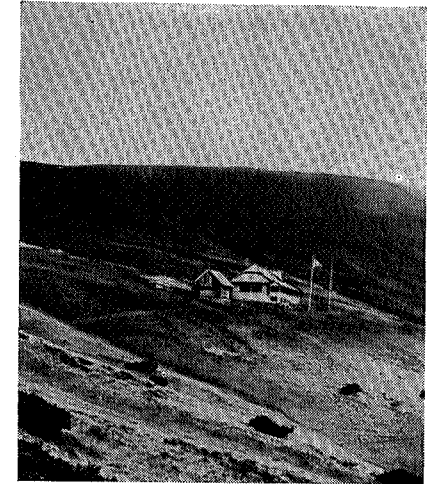
Fottur gjennom Tsjekkoslovakias øde fjellparti „Nizzky Tatra“.

AV BJØRG SVENDSEN

Jøder og sund, frisk fjelluft hører ikke akkurat sammen, men ikke desto mindre så vi ikke annet enn jøder på alle kanter da vi en morgen kom til Korrytnica turisthotell, hvor det efter sigende kunde bli gitt oss opplysninger om veien videre gjennom fjellpartiet lave Tatra. Det var ortodokse jøder med svarte hatter, langt skjegg og lange kjortellignende frakker — gudfryktige og kildevannsdrikkende og som stive pinner spankulerte omkring og nød luften. Vi blev uten videre tatt for tyskere — vi blev forhatt, verten som også var ortodoks, vilde ikke en gang snakke med oss — mat fikk vi ikke kjøpe, og kartet fortalte oss «8 timer over fjellet til turisthytten *Chabenec*». Ja — det var ikke annet å gjøre enn å legge iveri. Noen pergamentaktige, gamle, nasjonalklædte bønder fortalte oss med ben og armer og en strøm av fresende konsonanter så nogenlunde retningen — og vi begav oss avgårde for å søke efter de blå merkene som førte over fjellet.

Brattere og brattere blev veien — tilslutt hang vi efter armer og ben og klorte oss fast til trærne — opover gikk det — stadig opover — og efter 2 timer fant vi de blå merkene og visste vi var i «civiliserte egne». Den tsjekkiske turistforening er nemlig makesløs flink med opmerkningene — hvor vi enn kommer i hele Tsjekkoslovakia, har vi merker å gå efter — (og går

vi da feil, er det vår egen skyld). Efter 4 timer nådde vi tregrensen, efter 5 timer var vi oppe på toppen — høit over dalene og jødene i Korrytnica. Bergveggen gikk rett ned, det svimlet rent for oss å se utkoldt var det, tynnklædte var vi, og sultne som ulver. Men naturen er god — da vi syntes det svimlet som verst, blev vi plutselig innhyllet i en sky. Vått og klamt føltes det, ugjen-nemsiktige skylaget, som med nød og neppe tillot vår videre vandring langs bergkammen.

Og med ett lå Lave Tattras første turisthytte, *Chabenec*, foran oss.

Men da dagen sannsynligvis på forhånd var uttenkt med store variasjo-

ner, forsvant skyene på ny — vi følte oss igjen temmelig jordiske, og så langt, langt — åh! så uendelig langt utover Tsjekkoslovakias herlige egner — verdige sletter et sted, og fjell et annet sted — og foran oss tronet høie Tatra med skyhette på toppen og stengte utsikten til Polen. Vi var i ca. 1600 meters høide. Gresset vokste saftig-grønt — fjellkammen gikk i bølger, snart op en bakke, og så rett ned — en dal som førte ned til begge sider — op en bakke, sten på toppen — en ny dal, litt dypere, et og annet tre — op en bakke, sten på toppen — tiden gikk, vi også — vi var nærved å bli utålmodige av det lite varierende terrenget og jeg tok til å fortelle Mulle hvordan det var å gå fra Reitan til Kjøligruber på ski — *det* var utålmodig ensformighet det — selvfølgelig hjalp det litt å sammenligne slik, men plutselig stod vi på en topp og så ned i en trebevokset dal — og mellom trærne røk det av et bål. O, skrekk! Sigøinere! — «Er du redd?» spurte vi hverandre. «Nei», svarte vi med hjerteklapp. «Gid jeg var mann!» — «Jeg også!» To dype, alvorlige sukk.

Men hvad annet hadde vi å gjøre enn å gå videre — vi visste jo det var første gang at kvinnfolk gikk alene i disse ensomme fjellene. En stor hatt dukket plutselig op, og ved nærmere eftersyn viste det sig å være en liten gutt under — han spratt op som et lyn og tigget påtrengende efter «Koruna, Koruna?» En krone skulde de alltid ha — et helt kompani med svartsmuskede

Det faste punkt — slovakisk gjeter.

uten lang venten satte tilivs, og tittet oss rundt etter melk. Vi prøvet å gjøre gamlingen forståelig ved å peke på kuene og late som vi drakk — da lo han og pekte nok en gang på kuene — det var okser!

Vi fortsatte vandringen, ingen tid å miste før mørket falt på. Op bakke og ned bakke fortsatte vår vei — og før vi virkelig kunde forklare hvordan det hendte — følte vi oss plutselig temmelig sterkt omringet av to løpske hester med ville ryttere, og stirret inn i to revolvermunnninger. De forlangte på klingende tysk penger og cigaretter — vi leverte villig våre små ryggsekker som blev endevendt så strømper, skissebøker, karter og medikamenter fløt utover. Det hemmelige rummet bak i sekken blev gudskjelov ikke opdaget, penger og pass var der trygt bevaret. De brummet noe slikt noe som at «kvinnfolk i fjellet var elendig bytte» — og skummet i fullt gallopp videre — og lot oss skjelvende tilbake — vi kom fra den dagen kun med skrekken. — Og blev hjertelig mottatt av vertskapet i turisthytten — det var som en av våre egne norske hytter, bygget av tømmer — og med senger over hverandre — dameværelse og herreværelse, ulltepper og billig overnatting.

Den neste dagen i grålysningen var det igjen å tørne ut — vi kom op i den evige sne, 2045 meters høide, av og til innhyllet i skyene — og frøs oss nesten

menn koset sig ved et bål, og ved synet av oss hylte de op om «Koruna». Vi svelget hårdt og bet tennene sammen, så hverken til høire eller venstre, men fortsatte uforstyrret vår «rolige» vandring. Da vi nesten var på toppen av neste høide, opdaget vi at to kraftige karer kom i fullt sprang etter oss — vi la også på sprang — vi løp som vi aldri før har løpt, ned bakke, op neste — vi tenkte ikke — vi snakket ikke — vi bare løp, og på neste topp skuet vi utover en veldig kuflokk — med to gamle gjeterer iblandt. Vi var reddet.

Gjeterne er som faste punkter, gamle og mosegrodde, forstår ikke et ord utenom tsjekkisk, men snilde er de, og god ost selger de. Vi kjøpte hver vår røkede saueost (slovakisk spesialitet) som vi

fordervet — men rutsjet så tilslutt ut for den sleipe fjellskrånningen, krampaktig følgende de gule merkene som efter anvisningen førte til Sváte Mikulas. Da vi nærmet oss bunnen i dalen, hvor gresset stod høit og saftig, så jeg ikke Mulle for bare flyende kumøkk — oksene visste å lage veien vanvittig glatt. Det hjalp ikke hvor meget vi enn skjendte — helt mørbankete og med overanstrengte muskler hinket vi videre avgårde mellem kjempehøie trær og fossende vann. En fredelig krypskytter som redd prøvet å gjemme sig, skremte nesten livet av oss — ellers hendte intet mer før vi i Plutselig møtte vi en stor hatt, og ved mørkningen stod utenfor neste turistnærmere eftersyn viste det sig å være hytte ved den berømte dryppstensgrotte Däminova, 2 mil fra byen Sváta Mikulas.

Lave Tatra var passert.

Björg Svendsen.